

Teatre i patriotisme

El Comitè del Teatre, com saben els nostres lectors, ja ha decidit que la companyia de la senyora Mercè Nicolau era la que es mereixia la subvenció de 80.000 pessetes. Per tant, és un plet resolt i no val la pena d'armar a aquestes altures un debat sobre la justícia o injustícia de la concessió ni de retreure una sèrie d'anècdotes poc galdoses. Ens limitarem a lamentar que certs representants dels organismes oficials hagin intervingut en la qüestió amb una lleugeresa i frivolitat que no s'adiu amb la serietat que exigeix el prestigi dels càrrecs públics i lamentarem també que algun element del Comitè del Teatre hagi cregut que era compatible exercir una missió directiva en la companyia que ell ha contribuït a fer subvencionar.

De totes maneres, l'afer — el petit afer que aquesta famosa subvenció ha representat per al nostre món teatral — s'ha de donar per clos. En definitiva, tant la companyia de la senyora Nicolau com les altres que actuen han de treballar davant del públic i aquest serà, en darrer terme, el que podrà jutjar si el Comitè del Teatre va complir bé la seva missió.

Ara més que mai interessa a Catalunya que el seu teatre sigui una institució digna, forta i gloriosa. Nosaltres, a més del problema teatral que la crisi econòmica ha plantejat a tots els països, tenim un problema d'ordre patriòtic que hi va estretament lligat. Es d'un interès vital per a la Catalunya renaixent disposar d'un element popular d'expansió cultural de la força i la magnitud que és el teatre. Durant molts anys, el sol fet d'escriure en català ha representat entre nosaltres una posició, una actitud, polítiques. Cal que els nostres escriptors no creguin que pel fet de tenir l'autonomia quedin excusats d'aquest deure. Ara més que mai, el catalanisme oficial representat per la Generalitat ha de tenir el suport d'una vasta obra cultural. No podem permetre que els ciutadans que votin per Catalunya vagin a les urnes xiulant el darrer aire de moda del mestre Alonso. Cal evitar que l'esbargiment o la mica del pa espiritual que representa el teatre de gran públic, la nostra gent hagi d'anar a cercar-lo en la literatura dels senyors Muñoz Seca i Jardiel Poncela. No. La nova Catalunya ha d'estar present a tot arreu: en les corporacions públiques, en el llibre, en el teatre, en les organitzacions esportives. Cal anar a la catalanització de tots els aspectes, de totes les activitats de la vida del país.

No ens ha d'espantar la magnitud de l'obra a complir. El destí ha volgut que correspongués a la nostra generació aquesta tasca feixuga i gloriosa. Ara més que mai, els escriptors no poden desertar del seu lloc d'honor; ara més que mai, els escriptors catalans no han d'escriure en cap altra llengua que la catalana.

En el camp del teatre tenim de lluitar, a Catalunya, amb un enemic sortosament mediocre. Per tant, l'acció és més planera. De mica en mica, però sense adormir-se en la tasca, els autors catalans ens hem de fer amos dels teatres de Barcelona. La llengua catalana ha d'envair tots els escenaris, s'ha d'imposar en tots els gèneres. Ja ha passat l'època en què el català sols era considerat apte per als més ambiciosos experiments intel·lectuals. No. En català hem de fer l'alta poesia, el llibre de ciència, el vodevil, la comèdia, el melodrama i el fulletó de la portera. Es en català que hem de conquistar els escenaris populars del Paral·lel. Es en català que el nostre públic ha de trobar, vulgui's o no, totes les expressions de l'art dramàtic.

Davant les proporcions d'aquesta croada, la qüestió de la subvenció a la companyia de la senyora Nicolau queda reduïda a les proporcions modestes d'una anècdota interessant. El fracàs o l'èxit d'aquesta temporada semioficial té, però, una importància que no es pot negligir. La senyora Nicolau i els seus col·laboradors juguen alguna cosa més que una simple aventura d'empresa. Des del moment que és el país, pel conducte de les seves corporacions públiques, el que els presta un suport econòmic, s'obliguen a acceptar una responsabilitat superior a la que té normalment una formació particular de teatre. Encara que la grandiositat de l'adjectiu sembli desproporcionada, els artistes que treballaran al Poliorama tenen l'obligació de fer obra nacional. Es a dir, que seria un error que creïessin que poden actuar impunement amb un esperit de clan o de penya d'amics. En principi, les portes del teatre subvencionat han d'estar obertes a tothom per un igual; cal que no oblidin que no existeixen autors de dreta ni d'esquerra, que l'única divisió admissible és la d'autors bons i dolents.

JOSEP MARIA PLANES